

ONDERZOEK NAAR DE RENTABILITEIT VAN DE BLOEMENTEELT TE
AALSMEER OVER HET TEELTJAAR 1951.

DOEL EN METHODE VAN HET ONDERZOEK

Doel van het onderzoek was de rentabiliteit over het jaar 1951 van de bloementeelt in het veilinggebied Aalsmeer na te gaan, zo mogelijk ook voor de verschillende typen van bedrijven afzonderlijk. Tevens werd getracht om een indruk te krijgen van de financiële positie van deze bedrijven.

Hiertoe werd een 80-tal bedrijven op willekeurige wijze uit de ledenlijsten van de beide Aalsmeerse veilingen gekozen, met dien verstande evenwel dat de keuze werd beperkt tot de bedrijven waar uitsluitend bloemisterijgewassen worden geteeld of waar althans de bloementeelt sterk overweegt (dus de niet-gemengde bedrijven), terwijl bovendien de gekozen bedrijven zo groot dienden te zijn, dat kan worden aangenomen dat deze onder normale omstandigheden een redelijk bestaan kunnen opleveren.

Aan de hand van de cijfers uit de fiscale boekhoudingen van deze bedrijven, die ons werden verstrekt door een 25-tal boekhoudbureaux en administratiekantoren, werden volgens de bij het L.E.I. gebruikelijke richtlijnen de bedrijfseconomische resultaten over 1951 berekend. Hierbij werd gebruik gemaakt van een uitgebreide inventarisatie van de bedrijven, een opgave van de geteelde gewassen en aanvullende gegevens betreffende de arbeidsbezetting, enz., die door de heer Schupper, sierteelttechnicus van het L.E.I., te samen met de Tuinbouwvoorlichtingsdienst te Aalsmeer werden verzorgd.

Deze omwerking van de naar fiscale eisen opgestelde kosten en opbrengsten houdt in:

- a. berekening van de afschrijvingen op basis van de vervangingswaarde;
- b. incalculeren van rente, ook over het eigen vermogen, op basis van de vervangingswaarde;
- c. het opnemen van loon voor handenarbeid van de ondernemer zelf en van eventuele meewerkende gezinsleden;
- d. een correctie voor de waardeestijging of -daling van de plantopstand. Immers bij meerjarige teelten zoals rozen en anjers moeten de kassen periodiek worden gerooid en opnieuw worden ingeplant. Boven de daarmee gemoeide kosten komt in het betreffende jaar nog een derving van opbrengsten, omdat deze kassen dan nog geen of een veel geringere bloemenopbrengst geven. Tegenover de hogere kosten van dat jaar zal dus een gering bedrag aan ontvangsten staan. Inplaats daarvan ontstaat echter een nieuw productiemiddel waarvan de waarde, als bate, tegenover de gemaakte kosten moet worden gesteld. Omgekeerd dient dit bedrag, wanneer de betreffende kas in volle productie komt, door middel van afschrijving weer ten laste van de productie-jaren te worden gebracht. Het is duidelijk dat voor een goed inzicht in de rentabiliteit over een bepaald jaar met deze factor ten volle rekening moet worden gehouden. Daar dit in de fiscale boekhouding doorgaans niet, of niet volledig gebeurt, zijn de cijfers van de boekhoudingen in dit opzicht aangevuld.

In de kosten is dus opgenomen een bedrag voor gewaardeerd arbeidsloon voor de handenarbeid van de ondernemer en gezinsleden en voor rente van eigen

33/1966

kapitaal. Voor de leidinggevende en toezichthoudende arbeid van de ondernemer is echter geen bedrag in de kosten opgenomen.

Ten aanzien van de berekende waarde-aanwas van de jonge plantopstand valt nog op te merken, dat de kosten van aanleg, enz., die men op grond van het daaraan te besteden aantal arbeidsuren, enz. zou verwachten - blijkens de spreiding in de bedrijfsuitkomsten - in werkelijkheid niet gemaakt worden. Om overcorrectie te vermijden is daarom de waarde-aanwas belangrijk lager gewaardeerd. Blijkbaar wordt het vernieuwen van de versleten plantopstanden van meerjarige teelten voor een groot gedeelte, zonder extra kosten te maken, in het bedrijf opgevangen.

UITKOMSTEN VAN HET ONDERZOEK

De onderzochte bedrijven zijn naar bedrijfstype in enkele groepen ondergebracht. Dit is zodanig geschied, dat bij bedrijven met één hoofdcultuur (rozen, anjers, trekheesters, potplanten of overige bloemisterij) meer dan 65% van de arbeidstijd hieraan besteed zal worden; bij bedrijven met twee hoofdgewassen aan elk daarvan tenminste 25% en aan beide samen tenminste 75%. De belangrijkste uitkomsten betreffende de gemiddelde rentabiliteit van elk van deze groepen afzonderlijk en van alle tezamen zijn in onderstaande tabel samengevat. Een meer volledige specificatie van de gemiddelde kosten en opbrengsten, alsmede een specificatie van de glasopstanden en de geteelde gewassen is opgenomen in bijlage I.

Bedrijfsresultaten 1951 (Aalsmeer)

Tabel I

Bedrijfstype (Hoofdgewassen)	Aantal bedrij- ven	Arbeids- beest- ting (man.j.)	Totale kosten per bedrijf gld	Arbeids- inkomen p.man.j. handen- arbeid gld	Bedrijfs- winst of verlies (-/-) gld	Opbr. in % v/d kosten (afger.)	Standaard afw.v/d gemidd. in % v/d kosten
1	2	3	4	5	6	7	8
Rozenbedrijven	11	2,0	18.900	3.300	500	100	8
Rozen met anjers	7	3,3	27.600	3.300	1.200	105	5
Anjerbedrijven	10	2,5	21.900	2.300	7-1.900	90	5
Anjers en/of rozen met overige bloemisterij	10	2,4	19.500	2.700	7- 500	95	9
Anjers en/of rozen met seringen	7	3,6	24.100	2.000	7-4.300	80	4½
Seringen	2	10	18.500	2.000	7-3.300	80	5½
Potplanten met seringen	2	6	59.700	2.700	7-2.700	95	3
Potplanten	14	4,9	38.800	1.700	7-6.200	85	3
Anjers, rozen, enz.	3	4½	20.700	2.900	7- 300	95 à 100	3,5
Seringen en pot- planten	36	5,0	34.900	2.000	7-4.800	80 à 85	2,5
Totaal	3	77	27.300	2.350	7-2.400	91	2

- 1) excl. trekheesters
- 2) onder seringen zijn ook andere trekheesters begrepen
- 3) incl. 2 bedrijven die niet onder een der bovengenoemde groepen waren onder te brengen
- 4) incl. winst (of verlies) en beloning voor leiding en toezicht.

Tussen de verschillende bedrijfstypen blijken vrij grote verschillen voor te komen. De representativiteit van deze onderlinge verschillen is echter in verband met de kleine aantallen bedrijven per groep, niet zeer groot. Dit blijkt ook wel uit de in de laatste kolom vermelde, betrekkelijk grote standaardafwijkingen van het gemiddelde van de "opbrengsten in % van de kosten" (kolom 7) die om deze reden reeds op 5-tallen zijn afgerond.

Het gemiddelde van alle bedrijven tezamen blijkt echter redelijk betrouwbaar en representatief.

Bij beschouwing van bovenstaande gemiddelden dient men er voorts rekening mede te houden dat uiteraard de kleinere bedrijven hierop een geringere invloed uitoefenen dan de grote. Bovendien worden van de grotere bedrijven betrekkelijk vele gevoerd door twee of meer ondernemers. Bij de beoordeling van de hoogte van de bedrijfsuitkomsten kan dit niet buiten beschouwing blijven. In onderstaande tabel is daarom een overzicht gegeven van het totale inkomen uit het bedrijf uitgedrukt per ondernemer.

Inkomen uit het bedrijf over 1951 (Aalsmeer)

Tabel 2

Bedrijfstype (Hoofdgewas)	Aantal be- drij- ven	Aantal ondern. per bedrijf	Opgegeven handenarb. v/d ondern. in % van vaste ar- beider	Inkomen van de ondernemer(s) (winst-incl. beloning voor leiding en toezicht-, han- denarbeid en rente van eigen kapitaal.		berekend loon voor meewer- kende gezins- leden per on- dernemer (d.w.z. p. gezin)
				per bedrijf	p. ondernemer	
1	2	3	4	5 gld	6 gld	7 gld
Rozenbedrijven	11	1,2	110	5.900	5.000	800
Rozen+Anjers	7	1,6	120	9.000	5.700	800
Anjerbedrijven	10	1,2	110	3.800	3.100	1.100
Anjers en/of rozen met overige bloe- misterij 1)	10	1,0	100	4.300	4.300	1.800
Anjers en/of rozen met seringen 2)	7	1,7	130	4.800	2.800	400
Seringen 2)	10	1,8	110	4.700	2.600	-
Potplanten met seringen	6	3,5	120	15.300	4.400	-
Potplanten	14	1,6	110	1.900	1.100	400
Anjers, rozen, enz. 3)	41	1,2	110	5.500	4.500	1.000
Seringen en pot- planten	36	2,0	120	5.300	2.600	200
Totaal	3) 77	1,6	110	5.400	3.400	550
ter vergelijking Bruto-loon van een volwaardige vaste arbeider volgens C.A.O. (incl. rechten uit soc. verze- keringen voortvloeiende)			100		3150 à 3350	2900 à 3150

- 1) excl. trekkeesters
- 2) onder seringen zijn ook andere trekkeesters begrepen
- 3) incl. 2 bedrijven die niet onder een der bovengenoemde groepen waren onder te brengen

x) Deze cijfers houden in dat men rekening moet houden met mogelijke afwijkingen van de steekproef van de werkelijkheid, ter grootte van tweemaal de genoemde standaardafwijkingen (bij de zeer kleine aantallen nog meer). Neemt men met een wat kleinere zekerheid ge-
noegen (ca 65%) dan kan men rekenen met afwijkingen ter grootte van éénmaal de standaardafwijking.

Beide tabellen geven vooral voor de seringen- en potplanten- bedrijven slechte bedrijfsuitkomsten te zien. De bedrijven met rozen als enig hoofdgewas of als een der hoofgewassen hebben gemiddeld blijkbaar een beter resultaat opgeleverd, ofschoon hier naast zeer goede ook vele bedrijven met slechte uitkomsten voorkwamen.

Van alle bedrijven te samen, blijkt gemiddeld als verteerbaar inkomen van de ondernemer rond f. 3.400,- beschikbaar te zijn. Dit is dus nauwelijks meer dan het inkomen van een volwaardige vaste arbeider volgens de C.A.O., met inbegrip van de daarin toegestane toeslagen en met de rechten voortvloeiende uit de sociale voorzieningen. Een vergoeding voor het gebruik van eigen kapitaal en voor leiding en toezicht werd dus niet verdiend.

Enig inzicht in de financiële positie van de Aalsmeerse bedrijven geeft het volgende overzichtje

Vermogenspositie eind 1951 (Aalsmeer)

Tabel 3

Bedrijfstype (Hoofdgewas)	Aantal bedrijven	Totaal Arbeids- J. bezetting	Berekende be- drijfswaarde in grond, in- ventaris, plant- opstand	Waarvan grond	Totale bereken- de rente (incl. rente bedrijfs- kapitaal)	Liquide midde- len (incl. voor- raden)	Eigen woning Belegging bui- ten bedrijf	Leningen o/g	Betaalde rente (in 1951)	Eigen kapitaal	Vreemd kap. in % van totaal eig. vr. kap.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Rozenbedrijven	11	2,0	41000	(3500)	(1800)	4500	11000	9500	(260)	47000	17
Rozen en anjers	7	3,3	67000	(5000)	(2940)	11500	15000	12500	(480)	81000	13
Anjerbedrijven	10	2,5	54000	(5000)	(2320)	- / - 2000	6000	27000	(850)	31000	47
Anjers, rozen en 1) overige bloemisten	10	2,4	39000	(3500)	(1740)	3500	5000	3500	(140)	44000	7
Anjers, rozen en seringen	7	3,6	58000	(7500)	(2500)	4000	8000	6000	(240)	64000	9
Seringen	2)	10	48000	(9000)	(2020)	500	7000	2500	(130)	53000	5
Potplanten en seringen	2)	6	105000	(13000)	(4840)	17000	10000	6000	(380)	26000	5
Potplanten	14	4,9	56000	(4000)	(2740)	- / - 3000	6000	10000	(500)	49000	17
Anjers, rozen, enz. 3)	41	2,4	47000	(4500)	(2080)	4000	9000	12500	(400)	47500	21
Seringen en pot- planten	36	5,0	63000	(7500)	(2880)	2500	7000	7000	(330)	65500	10
Totaal	3)	77	55000	(6000)	(2450)	3200	8000	9800	(370)	56400	15

1) excl. trekheesters

2) onder seringen zijn ook andere trekheesters begrepen

3) incl. 2 bedrijven die niet onder een der bovengenoemde groepen waren onder te brengen.

Een uitgesproken tekort aan liquide middelen geven de zuivere anjerbedrijven en de potplantenbedrijven te zien. In beide gevallen gaat dit samen met een verhoudingsgewijs hoge fiscale boekwaarde der duurzame productiemiddelen (boekwaarde in % van de bedrijfswaarde op basis van de vervangingswaarde). Dit laatste zou kunnen wijzen op recente aanschaffingen van duurzame productiemiddelen tegen, vergeleken met het vooroorlogse prijspeil, zeer hoge prijzen. Bovendien zien wij bij de anjerbedrijven dat deze, vergeleken met de andere, met veel vreemd geld werken. De geforceerde aanschaffingen van anjerbakken in verband met het optreden van de vaatziekte kan hierbij wellicht een rol hebben gespeeld.

Overigens is het bedrag aan geleende gelden niet zeer hoog hoewel van een reserve, die te zijner tijd vervanging van de versleten kassen enz. mogelijk zal maken, in de meeste gevallen geen sprake is. De verdiende afschrijvingen zijn waarschijnlijk - en terecht - gebruikt voor aflossing op geleende gelden. Voor belangrijke vernieuwingen moet dan echter t.z.t. weer vreemd geld worden aangetrokken. (vgl. anjerbedrijven).

Hoewel de bedragen aan betaalde rente, in verband met de mogelijkheid van overlopende renteposten enerzijds en aflossingen anderzijds niet zonder meer tegenover het bedrag aan geleende gelden mogen worden gesteld, is het toch opvallend dat in de groepen der rozen- en anjerbedrijven een lagere rentevoet blijkt te zijn betaald dan bij de seringen- en potplantenbedrijven, terwijl de meer-gemengde bedrijven hier tussen liggen.

VERSCHILLEN IN DE BEDRIJFSUITKOMSTEN VAN BEDRIJF TOT BEDRIJF

Het spreekt van zelf dat een gemiddelde bedrijfsuitkomst van een aantal bedrijven tesamen slechts een beperkt inzicht in de rentabiliteit van de betreffende groep bedrijven geeft. Immers naast bedrijven met goede en zeer goede uitkomsten zullen bedrijven met slechte resultaten voorkomen. In bijlage II is daarom grafisch voorgesteld wat de bedrijfsuitkomst van elk bedrijf afzonderlijk in 1951 geweest is en hoe dit ligt t.o.v. de groep bedrijven waar het qua type toe behoort. Hiertoe zijn de bedrijven op grond van de bedrijfsuitkomsten (opbrengst per f. 100,- kosten) in klassen ingedeeld. Zo is bijvoorbeeld een bedrijf met een resultaat van 96% in de klasse 90-100 opgenomen. Elk bedrijf is voorgesteld door een recht-hoekje.

De onderste grafiek, waarin de uitkomsten van a l l e onderzochte bedrijven zijn voorgesteld geeft een zeer normale verdeling te zien. De spreiding is - zoals voor een wisselvallig bedrijf als de tuinbouw ook te verwachten is - zeer groot. Dit illustreert de noodzaak, dat men om een betrouwbaar en representatief beeld te verkrijgen, seer zeker moet werken met een steekproef, van een dergelijk aantal bedrijven. Dat de gemiddelden voor de verschillende bedrijfstypen, bij de beschikbare aantallen per type, veel minder representatief zijn, is aan de hand van de grafische voorstelling gemakkelijk in te zien.

Opvallend zijn de grote verschillen in de groepen waarin de rozenteelt domineert; deze verschillen bleken bij nader onderzoek niet zonder meer terug te brengen tot het al of niet doorstoken van rozen. Wellicht zullen naast de teelttechnische verschillen de niet voorzienbare prijsfluctuaties - het prijsverloop verschilt van jaar tot jaar soms sterk - een grote, vaak toevallige rol spelen.

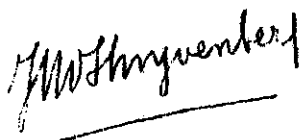
Van enkele bedrijven zijn de uitkomsten opvallend en onwaarschijnlijk laag. Bij nader onderzoek bleken dit steeds bedrijven te zijn waarvan de eigenaar in geldnood verkeert of betrekkelijk kleine bedrijven, waarop, hoewel er slechts werk is voor een kleine arbeidsbezetting, naast de ondernemer ook nog een of meer gezinsleden te werk gesteld zijn.

Den Haag, 18 December 1952.

AFDELING TUINBOUW.

Samengesteld door:

C. Bos.

(Dr J.H. van Stuyvenberg).

BEDRIJFSUITKOMSTEN EN OVERIGE GEGEVENS PER BEDRIJFSTYPE

(uitgedrukt per gemiddeld bedrijf)

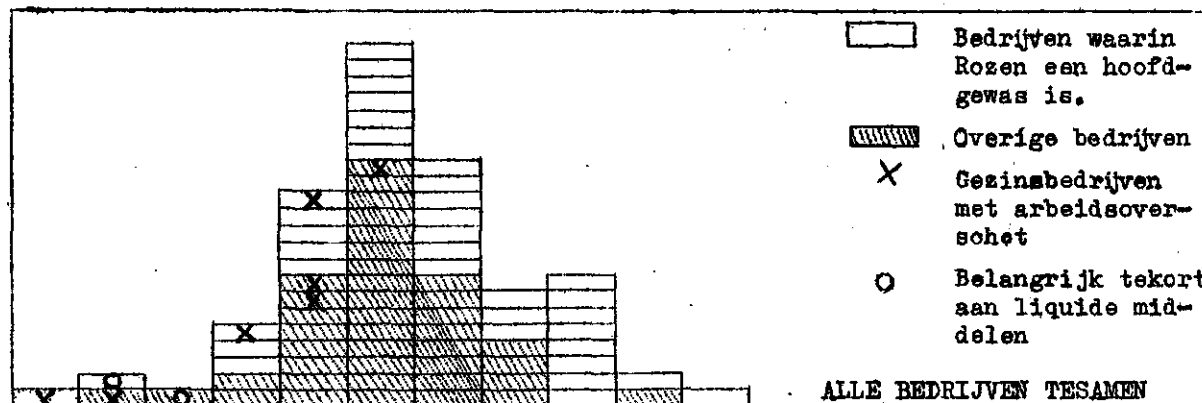
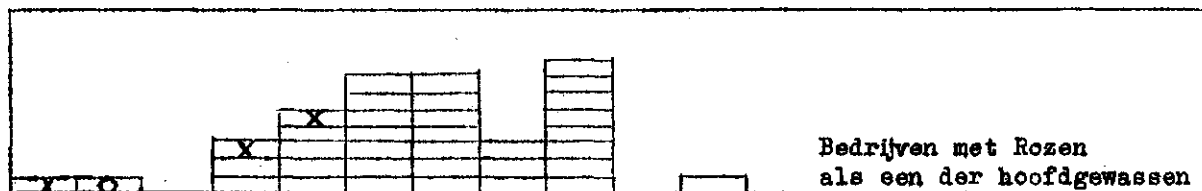
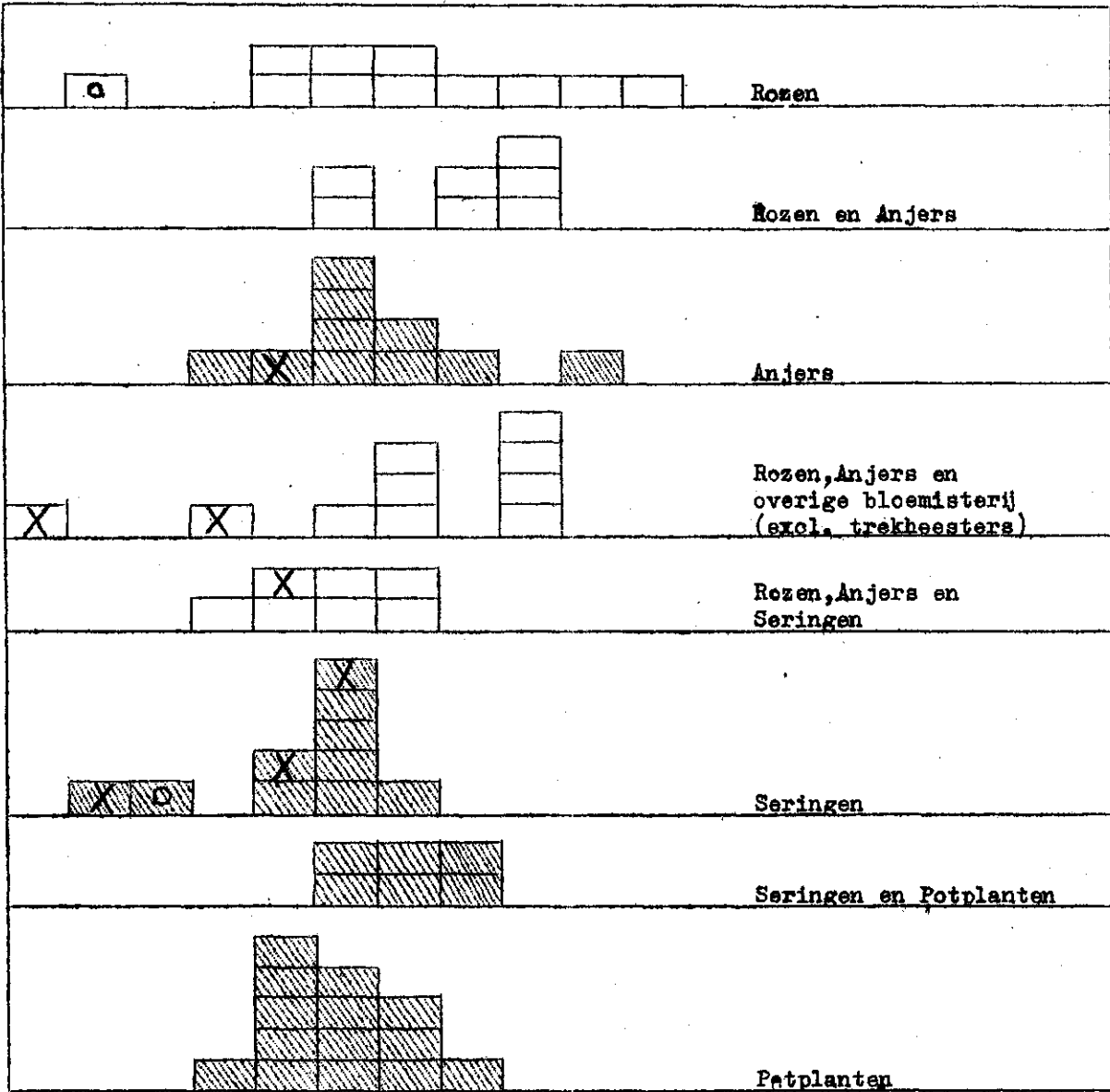
Bedrijfstype (Hoofdgewas)	Rozen	Rozen en anjers	Anjers	Anjers, rozen en ov. bloemisterij 1)	Anjers, rozen en seringen	Seringen	Seringen en potplanten	Potplanten	Gemiddelde v. bedr. m. anjers, rozen+ov. bloemisterij	Gemiddelde v. bedr. m. seringen en potplanten	Gemiddelde van alle bedrijven
Bedrijfsindeling											
Aantal bedrijven	(11)	(7)	(10)	(10)	(7)	(10)	(6)	(14)	(41)	(36)	(77)
Oppervlakten											
Rozen 1jarig m2	200	460	220	190	110				250		130
meerj. "	1660	1170	490	640	480				930	120	550
Anjers 1jarig "	120	330	760	180	240	40	130	110	330	110	230
meerj. "	70	760	1050	380	280	80	280	10	520	100	330
Seringenkas, 2)"	13	24		23	318	347	474	42	20	249	127
akker "	100	100	100	100	5000	5500	6700	900	300	3800	1900
Potpl. warme kassen"						10	420	1000		470	220
seringen- kas, 3) "	(-)					(160)	(270)	(20)		(100)	(50)
warme bakken "					20	100	640	340		270	120
koude " "						20	120	270		140	60
Overige glas- producten "											
warme kassen"	10	70	120	360	30	100	30	50	130	70	100
seringen "3) "	(-)	(20)			(280)	(270)				(130)	(60)
koude " "				10		30	20			20	10
koude bakken"			30	20	40	30	100		10	30	20
opengr. prod. bestemd voor de kas(excl. trekheesters)"		100		100		700	1400	200	100	500	300
Overige bloe- misterij i/d "	500	100	200	800	800	700	100	600	500	600	500
open grond											
Kweekkassen "	10	40	30	20	20	20	110	70	20	60	40
Groenten en fr."	900	1700	900	600	300	200	400	600	900	400	700
Akkerbouw en grasland "				5000					1000		700
Totaal stookkas. koude "	2083	2854	2670	1793	1478	597	1444	1282	2200	1179	1727
warme bak, koude " 4)				10		30	20			20	10
open gr. "	600	300	300	1000	5800	6900	8200	1700	900	4900	2700
Arb. bezetting m. j.	2,0	3,3	2,5	2,4	3,6	3,0	9,0	4,9	2,4	5,0	3,6
Arb. door jongens, vrouwen, enz. %		10	20	20					10		10
arb. door ondern. en gezin %	80	80	70	80	80	70	60	50	80	60	70
Bedrijfsuitkomsten											
Totale kosten gld	18900	27600	21900	19500	24100	28500	59700	38800	20700	34900	27300
Opbrengsten in % van de kosten %	103	104	91	97	82	82	95	84	99	86	91
Netto overschot gld	500	1200	±1900	±500	±4300	±3300	±2700	±6200	±300	±4800	±2400
Aant. ondernem. per bedrijf	1,2	1,6	1,2	1,0	1,7	1,8	3,5	1,6	1,2	2,0	1,6
Inkomen v/d on- dernem. p. ondern. "	5000	5700	3100	4300	2800	2600	4400	1100	4500	2600	3400
Arb. inkomen p. m. j. "	3300	3300	2300	2700	2000	2000	2700	1700	2900	2000	2350

1) excl. seringen en potplanten 2) en andere trekheesters

3) voor dubbeltellingen tussen haakjes 4) excl. gr., fr., akkerb. en grasland
± betekent : verlies.

	Rozen	Rozen en anjers	Anjers	Anjers, rozen en ov. bloemisterij 1)	Anjers, rozen en seringen	Seringen	Seringen en potplanten	Potplanten	Gemiddelde van bedr. m. anjers, rozen en overigé bloemisterij	Gemiddelde van bedr. m. seringen en potplanten	Gemiddelde van alle bedrijven
KOSTENSPECIFICATIE											
Berekende rente	1800	2940	2320	1740	2500	2020	4840	2740	2080	2880	2450
" afschr.	1760	2920	2490	1730	1530	1040	4290	3050	2060	2480	2260
Pacht			100	40	30	90	30	200	30	110	70
Onderhoud	1730	2200	2310	1650	2160	1040	4250	2480	1840	2460	2130
Lonen (incl. gewaard.)	6060	9540	7550	6860	11390	9300	27350	14350	7160	14910	10780
Werk door derden	110	150	240	70	80	30	140	90	130	90	110
Brandstoffen	4760	6110	3780	5000	3290	2180	9170	5940	4530	5130	4810
Ov. materialen	1630	2410	2030	1450	2040	2140	7590	8770	1810	5420	3500
Grond- en polderl.	90	80	80	90	90	50	120	100	90	90	90
Ov. belastingen	270	460	210	240	400	140	340	140	260	220	240
Ov. kosten (incl. afronding)	690	790	790	630	590	470	1580	1440	710	1170	860
Totaal kosten	8900	27600	21900	19500	24100	18500	59700	38800	20700	34900	27300
Veilingopbrengst.	9200	27900	19900	18700	19900	15200	57400	32300	20000	30100	24700
Aanwas plantopst., verminderd met afschr. plantopst.	200	900	100	300	÷ 100	÷ 400	300	300			100
Netto bedrijfsresultaat	500	1200	÷1900	÷500	÷4300	÷3300	÷2700	÷6200	÷300	÷4800	÷2400
CORRECTIES I/D KOSTEN											
Meer afgeschreven dan fiscaal op basis van aansch. w. geoorloofd is	850	280	1210	1150	310	500	1680	1460	890	1060	970
Meer berekende dan betaalde rente	1500	2500	1500	1600	2300	1900	4500	2300	1700	2600	2100
Ingecalculeerd v. handenarbeid v/d ondernemer(s)	3900	5300	4200	3200	6800	6100	13500	5800	4100	7500	5700
Ant. ondernemers	1,2	1,6	1,2	1,0	1,7	1,8	3,5	1,6	1,2	2,0	1,6
Handenarbeid v/d ondern. in% van C.A.O.-uren	110	120	110	100	130	110	120	110	110	120	110
Ingecalculeerd v. handenarbeid gezinsleden	900	1300	1300	1800	600	100		600	1300	400	800
VERMOGENSPOSITIE											
Getaxeerde bedrijfs-waarde van grond, inventaris, plantopstand (vervang. waarde minus afschr. op basis van vervangingswaarde)	41000	67000	54000	39000	58000	48000	105000	56000	47000	63000	55000
Liquide middelen (incl. voorraden)	4500	11500	÷2000	3500	4000	500	17000	÷3000	4000	2500	3200
Eigen woning en belegg. buiten bedr.	11000	15000	6000	5000	8000	7000	10000	6000	9000	7000	8000
Leningen o/g Kapitaal	9500	12500	27000	3500	6000	2500	6000	10000	12500	7000	9800
	47000	81000	31000	44000	64000	53000	26000	49000	47500	65500	56400
Boekw. v. grond, inventaris, plantopst. deelnamen, enz. v. de fisc. balans	16000	26000	28000	17000	25000	18000	40000	27000	21000	26000	23000

30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 Bedrijfsuitkomsten (opbrengst in % v/d kosten)